

Jus Canonicum Practice Explicatum

Seu Decisiones Casuum Ad Singulos Decretalium Gegorii Papæ IX. Titulos,
& ad Consuetum Referendi Modum accommodatæ

Complectens dimidiam Decretalium Partem, videlicet nonaginta duos
Titulos, nimirum usque ad Titulum XX. Libri de Feudis exclusivè

Pichler, Vitus

Ingolstadii, 1728

Quæst. An à laudo seu sententia Arbitri detur Appellatio?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62305](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62305)

lum percipiebat Decanus, fieri à Capitulo; at Capitulum in utroque se opposuit, asserens, domum Canonicalem secundum statuta modò ad alium Canonicum, qui nullas adhuc ædes incolit ad Ecclesiam pertinentes, devolvi, reditus autem, sicut Antecessoribus Decanis sufficiebant, etiam Sulpitio suffecturos. Ut autem declinarent lites æquè molestas ac pretiosas, atque facile scandalo diffidisque inter fratres occasione præbituras, mutua conventionione compromi-

serunt in Decanum alterius Ecclesie Collegiatæ, nimirum S. Bartholomæi in eadem urbe, ut is velut arbiter laudò pronuntiatio negotium & diffidites componeret. Arbiter iste peritis utriusque partis fundamentis pronuntiavit in favorem Capituli; qui verò Sulpitius hoc laudo, seu arbitrio graviter se læsum credidit, ab eodem appellavit ad Episcopum, tanquam Iudicem Ordinarium. An bene, patet ex decisione

QUÆSTIONIS.

An à Laudo, seu sententia Arbitri, detur Appellatio?

Dixeris, id esse extra dubium propter claros textus in l. 9. ff. qui satisd. cog. ibi: *arbitrio ad fidei iussores probandos constituto, si in alterutram partem iniquum arbitrium videatur, perinde ab eo, atque à Judicibus, appellare licet.* & in l. fin. C. de Judic. in f. ibi: *executore negotii - - statuta ab arbitris effectui mancipante, nisi fuerit provocatum, id est, appellatum; ergo appellare ab arbitro & ejus laudo Jura permittunt; eoque magis, quòd compromissum, seu arbitrium, ad similitudinem Judiciorum redigatur, ut loquitur l. 1. ff. de receptis, qui arbitrium.* ergo, sicut à sententia Judicis, ita à sententia arbitri appellare licet.

Rectius tamen dicas cum communi, appellationem ab arbitri compromissarii laudo non dari. Ita supponitur in l. 32. §. 14. ff. eod. & claris terminis definitum est in l. 1. C. de re-

ceptis arbitris ibi: *ex sententia arbitri ex compromisso (seu compromissarii) jure perfecto aditi, appellari non potest. sepe rescriptum est: quia nec judicium inde præstari potest.* Ratio patet ex eo, quòd partes liberè compromittendo & consentiendo in arbitrum vel arbitros, relicto processu Judicarii remedio, ac Judice, à quo iniquam ferat sententiam, sciunt appellacionem, censentur tacite se obligasse ad parendum laudo arbitri, appellationi renuntiâsse. Unde Ulpianus in l. 27. §. 2. ff. eod. dixit: *autem debet sententia Arbitri, quæ re dixerit, sive æqua sive iniqua sit: sibi imputet, qui compromisit.*

Nec tibi scrupulum moveant leges in contrarium adductæ, quia non loquuntur de arbitro compromissario, quem partes spontè eligunt data potestate controversiam laudò

decidendi, sed de arbitro Juris, seu necessario, quem non sponte, sed ex Juris, vel legis præcepto eligere debent, uti quando dubitatur, an fidejussores sint idonei, de quo casu sermo est in l. 9. cit. § seq. vel quando dubitatur de causa recusandi Judicem, de suspectum, de quo casu procedit text. in l. fin. C. cit. Arbitria, seu compromissa, sunt quidem redacta ad similitudinem Judiciorum, seu aliquam cum Judicis similitudinem habent, maxime illam, quam exprimit l. 1. ff. ut quod serviant ad finiendas lites sunt Judicia: item quoddam arbitrum debet observare formam Judicii, ordiemque actuum Judicialium. per l. 27. cit. §. 4. c. 10. b. t. nisi ultro hanc ipsi obligationem remittant compromittentes; tamen non in omnibus Arbitrum convenit cum Judice, & Arbitrium cum Judicio; nam arbitrum non habet Jurisdictionem, nec ex pronuntio seu laudo arbitri oritur actio, vel exceptio rei Judicatae, uti tamen Judex Jurisdictionem obtinet, ac ejus sententia parit actionem Judicati &c. quid ergo mirum, si nec à sententia arbitri detur appellatio? cum huic remanuerint compromittentes, & Juris resistant in l. 32. ff. § l. 1. C. cit.

Quæres, an ergo nullum superfit Sulpitio remedium adversus laudum, quo credit se graviter læsum? Nul- lum, nisi forte probaverit factis, quod arbitrum ex inimicitia, vel corruptus

pretio sententiam dixerit; tunc enim apud Judicem Ordinarium, seu Episcopum, impugnare eam potest doli exceptione, ut retractet sententiam arbitri. l. 32. §. 14. cit. l. 3. C. de receptis arbitris. quæ exceptio doli in d. l. §. 14. dicitur esse species Appellationis, sed abusive. Idem dic, si Sulpitius probaret evidentissimam, & enormissimam læsionem. l. 3. § l. 32. §. 14. cit. Recept. Imper. de an. 1594. §. 10. Gail. l. 1. observ. 150. n. 9. Atque in his duobus casibus laudum arbitri potest reduci (vel redigi, ut alii loquuntur) ad arbitrium boni viri, h. e. submitti à parte læsæ Judici (qui in Jure vocatur *vir bonus*. l. 18. ff. Judicatum solvi.) competenti, qui nimirum seclula compromissione fuisset adeundus, ut laudum, seu sententiam arbitri, revideat, corrigat, & annullat. In aliis autem casibus non permittitur reductio laudi ad arbitrium boni viri, uti contra Besold. Menoch. conf. 40. n. 6. Maranta de Appellat. n. 259, docet Christinaeus, Lauterbach Colleg. pract. de recept. arbit. 1b. 37. P. König ad h. t. n. 24. quia laudum etiam iniquum subsistit, l. 27. §. 2. cit. l. 76. ff. pro Socio. Aliud est de arbitramento arbitratoris, ad negotium amicabiliter, non quasi Judicialiter, ex æquo & bono componendum constituti, quod reduci juxta omnes potest ad arbitrium boni viri, l. 76. cit.

